

En styrket indsats for ordblindes muligheder

1. Resumé

Ordblindhed er en problematik der er oppe i tiden. Flere dokumentarer og reportager, har i den seneste tid sat fokus på netop denne problematik. Børne- og ungebyrådet deler bekymringen om, at mange børn såvel som voksne kæmper med ordblindhed, og mener, at vi i Aarhus skal gøre endnu mere for at de unge der lider af ordblindhed kan udleve deres karrieredrømme, og ikke bliver sat tilbage på grund af deres ordblindhed. Derfor fremsender Børne- og ungebyrådet dette forslag med fire beslutningspunkter, som vi mener, vil hjælpe på den overordnede indsats i kampen mod ordblindhed.

2. Beslutningspunkter

Der foreslås:

- 1) En bredere diagnosticering af ordblinde
- 2) En udvidelse af ordningen vedrørende ordblindeskolen *Kompetencecenter for Læsning*
- 3) Et øget fokus på at give lærere de værktøjer der skal til for at takle ordblindhed i folkeskolen
- 4) Bedre muligheder for at diagnosticere tosprogede elever tidligt

3. Baggrund

Ad 1)

Børne- og ungebyrådet ser positivt på Aarhus Kommunes målsætning om at teste alle børn for ordblindhed i 2. klasse. Det er et godt initiativ, og netop ved den tidlige indsats, kan man sikre, at børn der lider af ordblindhed ikke kommer længere bagud fagligt såvel som socialt. Netop det sociale element ved at være udsat i folkeskolen, fordi man kommer bagud på det faglige, ligger Børne- og ungebyrådet meget på sinde. Man kan foregribe mange af de problemer, der opstår socialt, ved bl.a. at sikre, at ordblindhed bliver diagnosticeret effektivt.

Derfor mener Børne- og ungebyrådet, at en indsats der fokuserer på at diagnosticere i 2. klasse og kun her, er prisværdig, men for lille en indsats. På kommunalt plan er 1,1% af de aarhusianske folkeskoleelever diagnosticeret ordblinde. Men der kan være langt flere børn og unge, som endnu ikke er blevet testet for ordblindhed, og derved ender i risikozonen for ikke at få den hjælp, de behøver for at kunne klare sig igennem folkeskolen og videre uddannelse.

Understøttende kan det nævnes, at PISA-undersøgelserne har vist et støt faldende niveau i læsedygtigheden blandt danske elever. Dette kunne måske tænkes at have noget at gøre med ikke-diagnosticerede tilfælde af ordblindhed.

Børne- og ungebyrådet foreslår på baggrund af ovenstående at man foretager flere test for ordblindhed i løbet af skoletiden.

Ad 2)

Et tiltag i Aarhus, der efter Børne- og Ungebyrådets opfattelse virker godt, er kurser der udbydes til diagnosticerede ordblinde på ordblinde-skolen, Kompetencecenter for Læsning (KCL). Her lærer eleverne, at bruge digitale hjælpemidler til at overkomme deres læsevanskeligheder samt at styrke deres generelle faglighed.

Men det er en udfordring at dette tilbud gives til én elev per halvår per skole. På den måde, mener Børne- og Ungebyrådet, at man favoriserer og vælger hvilke børn og unge, der skal have de bedste muligheder i livet. Det er ikke okay. Skoletilbuddet bør, efter Børne- og ungebyrådets opfattelse, udvides til at omfatte alle diagnosticerede ordblinde i Aarhus.

Ad 3)

I mange klasser sidder der ikke bare en, der er ordblind. Flere medlemmer af Børne- og ungebyrådet beretter om helt op til fire ordblinde i én klasse. Dette kan være en svær undervisningssituation for enhver lærer at balancere, og situationen bliver ikke mindre svær af, at mange lærere ikke har uddannelsen til at undervise ordblinde i folkeskolen.

I modsætning til på eksempelvis VUC-niveau, hvor det kræver to diplomuddannelser at undervise ordblinde, kræver det nemlig ikke nogen ekstra uddannelse eller efteruddannelse at undervise ordblinde i folkeskolen. Det virker paradoksalt, da mange af de særlige hensyn, og prøvelser i undervisningssituationen er sammenlignelige på tværs af uddannelsesniveau.

Børne- og ungebyrådet foreslår derfor, at en del af efteruddannelses timerne til lærere skal gå til at højne deres kvalifikationer i at undervise i redskaber rettet mod ordblindhed samt de særlige problematikker som dette kan medføre fagligt såvel som socialt.

Ad 4)

Vi har et ansvar for at løfte alle de, der har problemer med ordblindhed i Aarhus Kommune. Desværre ser Børne- og ungebyrådet særligt en gruppe, hvor udfordringen ikke løftes i tilstrækkelig grad – nemlig hos de tosprogede børn i Aarhus.

Særlige problemstillinger rejser sig, når man taler om ordblindhed blandt tosprogede i Aarhus. Ofte er det svært for ordblindedets at identificere, om det drejer sig om en mangel på forståelse af sproget som hele eller decideret ordblindhed. Derfor foreslår Børne- og ungebyrådet, at man tilbyder ordblindedets på begge sprog for den tosprogede elev. På den måde opnår man en større sikkerhed i diagnosen, og kan bedre sætte ind der, hvor det hjælper, det være sig over for ordblindhed eller med en fokuseret danskundervisning.

4. Effekt

Den forventede effekt af de fire ovenstående beslutningspunkter skønnes at være stor. Ved at give alle børn og unge i Aarhus kommune samme mulighed for at tage den uddannelse de ønsker, og at klare sig bedre i folkeskolen socialt såvel som fagligt, løfter vi netop det ansvar, som vi som kommune, har over for vores medborgere.

Ydermere skal de økonomiske effekter ikke undervurderes. En tidlig indsats på ordblindeområdet kan på sigt spare kommunen for både tilskud til VUC-undervisning, men også potentielt give positive effekter i form af en bedre uddannet arbejdsstyrke i Aarhus.

5. Ressourcer

Børne- og ungebyrådet anerkender at en bredere indsats på ordblindeområdet vil kræve ekstra ressourcer. Det er dog Børne- og ungebyrådets opfattelse, at denne prioritering vil kunne betale sig tilbage i færre specialundervisningstimer samt en bedre rustet og uddannet ungdom i Aarhus.

På vegne af Børne- og ungebyrådet

Dato

Ungeborgmester Karim Kaddoura

21.02.2018